

Életünk kéretlen ajándék és félkész állapotban kapjuk, de éppen ez teszi lehetővé, hogy — „kezünkbe véve“ — beleszóljunk alakításába. Ehhez azonban világos eszmék, pontos célkitűzések és biztos normák kellenek. Sajnos, nagyon sok ember esetében ez hiánycikk ma. Igazat adhatunk a világhírű tudós megállapításának: Régebben tökéletes célokat birtokolt az ember, de nagyon tökéletlen eszközöket. Ma tökéletes eszközök és nagy lehetőségek birtokában van, de céljai zavarosak. (Albert Einstein). Ebből pedig beláthatatlanul sok baj származik.

Mi keresztyének állítjuk, hogy életünknek van célja és vannak normái. Mert van eszményünk — Jézus —, aki út, igazság és élet számunkra. Nála az igazság, és Ő mindenkire szól, mindenkit hív: Jer, és kövess engem! Hangsúlyozni kell ezt a szót: hív. Jézus elveti az erőszak minden formáját. Tiszteletben tartja az emberi szabadságot, mert meggyőződése, hogy Isten szabadnak teremtette az embert. Nem csak hirdeti, hogy „az ember szabadságra született“, de nem is kívánja senkire ráerőszakolni igazát. Hívása olyan, mint egy nagylelkű ajánlat. Ha akarod: elfogadod; ha nem: elutasítod. Az éj sötétjének leple alatt hozzá lopakodó zsidó főembernek — Nikodémusnak — sem azt mondja: így kell gondolkodnod és élned, mivel ez az egyetlen, kizárólagos és megfellebbezhetetlen igazság, amit én hirdetek! Csak ennyit mond: Ne csodálkozzál, ha azt mondom: újra kell születnetek. Jézus hiszi, hogy az ember Isten képére és hasonlóságára teremtett, s ösztönösen keresi azt az arcot, amelyhez hasonlulni szeretne.

Valakit csodálni, tisztelni utánozni és követni általános emberi törekvés. Mekkora, lelkesedés övezi a tudóst, a művészt, a kiváló teljesítményt nyújtó sportembert, a népszerű színészt és énekest, vagy akár az úrhajósokat. Milliók lelkesednek értük s szeretnének hozzájuk hasonlóan élni. Vajon a keresztyény ember kiért lelkesedjen? Miféle eszményt tűzzön maga elé, milyen normák szerint és milyen eszközökkel törekedjen felé? Nos, ezen nekünk nem szükséges sokat töprengenünk. Isten — számunkra is — megmutatta a kedve szerinti embert Jézusban. Az igazi keresztyény ember élete nem más, mint folytonos formabontás, állandó megújulás, amit a hagyományos keresztyény szóhasználatnál újászületésnek nevezünk. Szüntelen átváltozás ez: egyre inkább elszakadni gyarló, bűnös életvitélünkötől, hogy a szebb, a jobb, a jézusibb élet szenvedélyes keresésének hevében fölrágyogjon istenarcúságunk. Pál apostol így fogalmazta meg ezt: Vessétek le a régi embert szokásaival együtt és öltsetek föl az újat, aki teremtőjének képmására állandóan megújul. Vagy: Újuljatok meg gondolkodásotok szellemében s öltsetek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára alkotott teremtmény.

Tisztában vagyok azzal, hogy istentiszteleti gyülekezeteink nagy része idős emberekből tevődik össze. Már ez a tény maga is azt eredményezi, hogy sokan így gondolkoznak a gyülekezetben: Eddig is megvoltam újjászületés nélkül; éltem úgy ahogyan, most már úgy sem tudnék változtatni életemen. S arra a kis időre, ami még hátra lehet, talán értelme sincs.

Most már igazán késő. De ez csak az egyik jellemző. A másik, még ennél is sokkal félelmetesebb jellemzője a ma emberének az, hogy túlzottan elégedett önmagával. Gyakran nemcsak önelégült, de már-már a gőg határáig öntelt. Szinte hallom, amint kézlegyintéssel vagy vállvonogató egykedvűséggel és unalmát alig leplező ásitással „intézi el“ Jézus hívását: Jól vagyok én magamnak így is, ahogy vagyok. Beszélhet nekem akárki, akármit. Nem kell nekem újjászületnem. Én nem loptam, nem csaltam, nem öltem.

Az ilyen önámító és önelégült embereknek az újjászületés szükségéről beszélni, sokszor olyan hiábavalóságban tűnik, mint a régi közmondással szólva „malomban hegedülni“. Úgy lepattogzik róluk, mint a falra hányt borsó. Annyira szokásaik s megrögzött önámításuk rabjaivá lettek, hogy akárcsak Nikodémus nem is akarják Jézus hívását megérteni. Már önmagukhoz sem mernek őszintének lenni. Hogyan születhetik újjá valaki, mikor már öreg, csak nem térhet vissza anyja méhébe, hogy újra szülessék?! Te úgy-e nem vagy ilyen? Te úgy-e érezted már egy-egy őszintébb pillanatában életednek, egy álmatlan éjszakán, egy nyugtalan és gondoktól terhes napon, midőn lelki szemeid előtt elsuhant egész eddigi, a sok kis cél utáni rohanásodban szétforgácsolt, fölaprózott életed, hogy mennyire megjászott, mennyire nem őszinte ez az értetlenkedés, ez a nikodémusi kérdés? Te úgy-e nem áztatod már magad azzal, hogy minden jól van életedben úgy, ahogy van? Hisz nem vagy boldog. Nem lehetsz boldog, ha szíved nem tölti be s nem hevíti, ha életed nem hatja át és nem fogja egységes egészebe össze egy nagy, mindent újjáteremtő eszme. Ha csak élsz egyik napról a másikra, céltalanul sodródva az árral. Bizony, ne csodálkozz, ha Jézus neked is ezt mondja: szükség neked újjászületned! Egy pillanatig se ringasd magad a tévhitben, hogy neked nincs szükséged rá. És sohse hidd, hogy most már késő.

A bátor elhatározásnak gyökeres változásokat eszközölhetnek mindennapi életünkben. Isten a mi szívünkben is elvetette a tökéletesség utáni vágyat. Adventi életutad sötétjéből Jézushoz fordulva, modern Nikodémusként kérdezheted: Jó Mester, mit tegyek? Mondd, mit tegyek, hogy végre kiutat leljek életem adventi sötétjéből? Mit tegyek, hogy életemnek végre igazi karácsonya legyen? Mit cselekedjem, hogy karácsonyom ismét olyan benőses, meghitt, szívet betöltő és lelki békességet teremtő áldás legyen, mint egykoron, a boldog gyermekkor ölen? — Ne csodálkozz — hangzik feléd is az évezredek válasza —, szükség neked is újjászületned! Ekkor ragyog fel életed egén a betlehemi csillag. Csak el kell indulnod nyomában.

Előttem az adventi út, amelynek végén már dereng s felragyogni kész a betlehemi csillag. A nemrég elhunyt nagy tudós — Selye János — mondta: A százmérföldes utat is az első lépéssel kell megkezdeni. Előttem az út. Még ma tedd meg az első lépést. Indulj! Még nem késő. Amen.

VÁRAKOZÁSUNK BETELJESEDIK

Ézs 6, 5—8

Életünk legnagyobb részét küzdelmes hétköznapiak töltik ki. Szinte megállás nélkül fáradozunk azért, hogy előteremtsük anyagi szükségleteinket. Kevés időnk marad a pihenésre és a lélek táplálására, pedig erre is szükségünk van. A pihenést és a lélek gazdagítását szolgálják az ünnepek. Most karácsonyra, a reményt és békességet, örömet és szeretetet hozó ünnepre várakozunk. Igyekszünk, hogy ez az ünnep készen találjon, hogy eljusson a lelkünkig az angyali üzenet: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!“. Várakozunk, hogy karácsony felragyogtassa a csillagot, mely nagy örömet hirdet meg, a názáreti kisgyermek megszületését, aki majd megéli a legtisztább emberi vágyakozást, a szeretettel teljes életet.

Az Öszösvetség népe évszázadok óta várakozott szabadítójára, aki a próféták jóvendőlése szerint el fog jönni, hogy eltöröljön minden szennvedést és békét hozzon a földre. Ő lesz a békesség fejedelme, aki világságot áraszt a sötétségben, s igazságot szolgáltat mindenkinek. A próféták közül legszebben Ézsaiás tanított az eljövendő szabadítóról. Érezte, arra hivatott el, hogy népének tanítója legyen. Várakozott és felelősségtudattal készült hivatása betöltésére. Éppen ott volt a jeruzsálemi templomban, amikor látomásában megjelent előtte az Úr, és szöveget hallott: „Szent, szent, szent a seregek Ura, teljes mind a széles föld az ő dicsőségével!“. Ézsaiás nem tartotta méltónak magát arra, hogy Istent szemtől szembe láthassa, megrendülésében így kiáltott fel: „Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok... hiszen a seregeknek Urát látták szemeim“. Ekkor egy szeráf az oltárról vett eleven szénnel érintette meg a próféta ajkát s ezzel tisztává és alkalmassá tette őt a tanításra. Ezután hallotta az Úr szavát: „Kit küldjek el, és ki megyen el nekünk?“. Ézsaiás boldogan felelt: „Ímhol vagyok én, küldj el engemet!“. Ettől kezdve a hit bátorságával és a reménység merészségével hirdette Isten megbocsátó jóságát és megtartó erejét, biztatott és reményt keltett a szabadító eljövételében.

Ézsaiás várakozása és reménysége évszázadok múltával teljesedett be, amidőn megszületett a názáreti kisgyermek, hogy a hívő emberek és próféták álmait és várakozásait betöltse. Ez a kisgyermek Jézus volt. Ő nem úgy jött és a várakozásokat nem úgy töltötte be, mint ahogyan azt csodákkal teljes módon várták tőle. Ő ember volt, emberi módon született és váltotta valóra a várakozásokat. Életeszménye és tanítása két kösziklán épült fel. Az egyik Isten atyáságába vetett rendíthetetlen hit, és a másik a kettős szeretetparancs.

A szeretet a legszentebb emberi tulajdonság, amely képes hozzásegíteni ahhoz, hogy emberhez méltó módon éljünk. Jézus első parancsolata így hangzik: „Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből“. Szeresd őt, aki életünket adja és megtartja, aki megajándékoz minket sok-sok talentummal, aki örködik felettünk, aki segít minket minden nemes vágyunk megvalósításában. Istenhez csak a szeretet érzésével kapcsolódhatunk. „Szeresd felebarátodat, mint magadat“ — ez Jézus második parancsolata. Aki